

sve više slaviti Boga, pa treba dakle još bolje poznavati i moliti psalme i himne. A što se tiče čitanja sv. otaca i, dakako još više, Sv. pisma, nikad ne smijemo zaboraviti riječi sadašnjeg Sv. Oca Ivana XXIII: »Živo potičemo sve klerike, da držeći ustrajon u rukama čitaju i razmatraju sveske otaca, sastavljene s toliko mudrosti i pobožnosti« (Motu proprio 25-VII-1960).

Dr o. Martin Kirigin OSB

O NAŠIH MINISTRANTIH

Papež je spregovoril. Prvič v dolgi zgodovini Cerkve, tako piše dr. Th. Schnitzler v svoji knjigi MINISTRANTENPÄDAGOGIK, je najviši pastir in učitelj smatral za potrebno, da naslovi na škofo poseben opomin v zadevi ministrantov (okrožnica Mediator Dei).

Besede sv. očeta so tako resne, da ni nobenega dvoma o veliki važnosti, ki jo nalaga dušnopastirska skrb za mašne strežnike vsakemu župniku. Zato se mora vsak truditi, da se nikdar in nikjer več ne dogodi, kar je pisatelj Ivan Cankar zapisal: Med vsemi otroci so ministranti najmanj pobožni in najmanj brzani.

Ministrante imamo v prvi vrsti ali samo zato, da zadostimo predpisu cerkvenega zakonika v kan. 813, po katerem mašnik ne sme maševati brez strežnika. Prvi namen našega dela z ministranti je gloria Dei. Ničesar ne smemo opustiti, da bo božja služba čim lepša, čim slovesnejša, poduhovljena. Drugi naš namen mora biti, da vzgojimo zdravo pobožno, disciplinirano in v veri dobro poučeno skupino mladih kristjanov, ki bodo pomenili blagoslov za župnijo sami pa rasli v vnete, prepričane katoličane.

Duhovnikov zgled. Vžgati more le, kdor je sam vnet, oživljati le, kdor sam živi.

Fant bo vnet ministrant, če je njegov župnik ali kaplan vnet duhovnik. Dostojno in pobožno bo stregel pri oltarju, če duhovnik obredno daritev slavi in ne le »bere mašo«. Odgovarjal bo lepo in jasno, če tudi duhovnik zbrano in razločno moli, držal se bo discipline, če ima v duhovniku svoj vzor. Na ministrantu moremo spoznati duhovnika. Nič ne bo ministrantov prej zavedlo v mehanični tempo, kakor duhovnikova površnost pri genufleksu, naglica pri pristopnih molitvah ali raztresenost pri Dominus vobiscum.

Mogoče naši ministranti niso nikdar prav dojeli svojega visokega poslanstva, da so prvi pomočniki pri daritvi in zastopniki vernikov. Na koga pade potem krivda, da niso na dobrem glasu?

Zdrava pobožnost. Papež Pij XII. pravi v svoji okrožnici (*Mediator Dei*) glede vzgoje ministrantov, da naj bi »prostovoljno in z veseljem prihajali in pri oltarju pravilno, pridno in vneto stregli«. Nekateri duhovniki se trudijo, da bi fante pritegnili k ministriranju s tem, da skrbe za lepe ministrantske obleke, da jim pripravljajo razvedrila, da jih nagrajujejo za vsako mašo posebej itd. Vse to more začasno pritegniti dečke in je v gotovi meri včasih tudi koristno, toda ni bistveno, in deček bo kmalu zopet odpovedal ali pa zgubil potrebno spoštovanje pred svetimi stvarmi; k temu zadnjemu bo še pripomoglo vse, kar vidijo človeškega na zakristanu in duhovniku.

Duhovnik mora imeti jasen namen s svojimi ministranti: pomagati jim, da bodo spolnjevali: *SERVITE DOMINO IN TIMORE ET LAETITIA* — v svetem spoštovanju in svetem veselju. Taka mora biti dečkova pobožnost in mi imamo visoko nalogo, da jo v njih vzgojimo.

Pomagajmo jim, da bodo znali zasebno moliti. Če ne bo v priučenih molitvenih obrazcih življenja, bodo usahnili in za dečke bodo pomenili prej škodo kakor korist. Naučimo jih vsaj očenaš prav moliti: naj začutijo, da ni tako težko moliti. Kratki zdihljaji (škoda, da nimamo boljšega, krepkejšega izraza!) morejo biti močna opora v duhovni rasti. Naučimo jih, da bodo znali po domače govoriti z Očetom, kot otroci: Oče, priznam, to ni bilo prav. Odpusti! Ali: Danes nisem bil zbran pri sv. maši, odpusti mi, Oče. Ali: Pomagaj mi, da dosežem cilj, ki si mi ga ti določil... Itd.

Molitev pri ministrantskih urah naj se menja, naj bo korektna, n. pr. molimo danes očenaš, da bomo jutri slovesno mašo opravili res Bogu v čast. Ali: molimo za vaše starše. Ali: Zelo me skrbi neki grešnik v naši župniji. Molimo skupno zanj.

Naučimo ministrante, da bodo pri prihodu v cerkev najprej počastili Najsvetejše s kratko molitvijo. Kadar strežejo, naj redno opravijo molitev pred mašo in po njej.

V zakristiji naj imajo — če mogoče — svoj klečalnik, nad njim molitve: priprava pred mašo in zahvala po maši.

Samo tisti ministrant, ki bo svoje zasebne molitve dobro opravljal, bo tudi pri maši molil. Ne sme se dogajati, da ravno ministrant pri maši ne pride do osebnega kontakta z Bogom, ker pač streže in zato ne moli. Ali naj ministrant, ko streže, uporablja molitvenik? Nekateri odsvetujejo. Praksa pa kaže, da je to zelo dobro in sicer iz dvojnega razloga: prvič bere iz molitvenika vse latinske odgovore, tako ni nevarnost, da bo zloge izpuščal (poleg latinskega besedila naj bo prevod v domačem jeziku, da deček ve,

kaj izgovarja), drugič ima na pr. zlasti po povzdigovanju dovolj časa, da združi s Kristusovo daritvijo tudi svojo daritev (Mediator Dei) in to s pomočjo molitvenika, iz katerega bere daritveno prošnjo in drugo.

Prejem sv. obhajila mora biti za ministrante nekaj samo po sebi umevnega. Nikdar pa fanta k temu ne smemo siliti ali jih naravnost nagovarjali. Če bo v njih globok molitveni duh, bodo sami od sebe radi šli k sv. obhajilu.

Zelo močno vpliva, če priložnostno s posameznim dečkom spregovorimo besedo o molitvi med mašo in mu damo kratke smernice.

Če bodo ministranti pravega duha, to je dovolj globoko vzgojeni v molitvenem življenju, potem se ne bo dogajalo, da bi se odraščajoči sramovali ministrirati. Seveda, če velja strežniška služba pri oltarju kot nekaj otročjega, če deček nikdar ni imel priložnosti, da bi dobil od duhovnika globlje in zdrave, doraščajočemu fantu primerne ascetične vzgoje, potem bo seveda takoj opustil ministriranje, kakor hitro bo končal osemletko ali še prej.

Če župnik toži, da ne more dobiti fanta za strežnika, potem je treba resno premisliti stavek okrožnice ljubljanske škofije: Duhovnik, ki ne more dobiti ministranta za mašo ali svete obrede, ni sposoben za vodstvo župnije (1951,8).

Primerna vzgoja. Zopet papeževa beseda. Sv. oče pove tudi način in namen te vzgoje: s čuječo skrbnostjo spodbujajmo dečke k temu, da ob določenih urah spoštljivo in stanovitno opravljajo izročeno jim službo.

Deček mora prihajati rad, neprisiljen. K oltarju naj ga vodi sveto navdušenje in zavest: Kristusu služim. Za svojo prizadevnost naj prejme tudi plačilo, toda nikdar plače v denarju. Duhovnik ne sme skopariti s pohvalo, priznanjem, tudi primerno darilo o božiču, veliki noči ali slično je vzgojnega pomena.

V ministrantskih vrstah mora goreti nekaj binkoštnega ognja. Seveda je treba paziti, da ministrantska služba ne vodi v nemir. O ministrantih naj velja, kar je Guardini zapisal o liturgiji vobče: Na znotraj goreč, na zunaj stvaren, miren.

Dve veliki nevarnosti sta pri mladih ljudeh. Prvič, da se službe pri oltarju kmalu naveličajo. Delo vzgojitelja je, da skrbi za rast duhovnega življenja, ker le tako bo deček ostal stanoviten. Druga skoro brezizjemna nevarnost je v tem, da deček izgubi potrebno spoštovanje do sakralnih stvari. Če ne bo tu pravilnih pedagoških prijemov, bo ministranta njegova služba vodila v farizejstvo ali celo nevero. Zato velja za duhovnika in strežnika: sancta sancte.

Veroučne ure za ministrante naj bodo tedensko ali vsaj 14-dnevno in skrbno pripravljene. Nikdar nimajo za cilj samo praktične vaje, temveč vedno in predvsem poglobitev verskega življenja. Učni red je lahko sledeč: molitev, branje in razlaga odlomka sv. pisma, vzgojna navodila, liturgični pouk, praktične vaje, molitev.

Izvrševanje obredov. Žal še nimamo: caeremoniale ministrantium. Zato vrše naši ministranti svojo službo v različnih krajih različno, niti v isti škofiji ni enotnosti. Tu bi rad povedal le nekaj načelnih pripomb glede izvrševanja obredov.

Zdi se, da je prva skrivnost lepo izvedene liturgične funkcije pravilna hoja. Ministranti kaj radi hite, včasih naravnost beže; vse vrše z neko naglico, ki podira častitljivost liturgičnih dejanj. Z dostojanstveno hojo začenja dobra ministrantska služba in sploh vsako dobro liturgično dejanje.

Taka hoja daje liturgičnim dejanjem neki poseben mir. Ta zunanji mir, ki mora biti odraz notranjega, je druga skrivnost dobrega ceremoniala. Nervoza, zlasti celebrantova, more ta mir, ki tako blagodejno vpliva, do skrajnosti pokvariti. Ta mir mora vladati v celotnem liturgičnem dejanju — tudi takrat, če kdo kaj napačno stori; dokazovati mora, da se tu vrši nekaj najvzvišenejšega, nekaj največjega. Mir ob oltarju mora biti odsev miru iz večnosti. Ta mir je pristen le, če prihaja iz notranjosti, iz povezave z Bogom, če ga je ustvarila dobro pripravljena molitev.

Tretja skrivnost dobro izvedenih obrednih dejanj je notranje veselje, ki ga nima kdor pravi: »moram streči«. Za dobro službo je sposoben le, kdor pravi: »smem streči«. Le ta doživlja v polnosti vsebino besed: Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Veselje je življenjski element, v katerem uspeva vzgoja mladih ljudi. Zato mora duhovnik, ki vodi ministrante, sam izžarevati to veselje, ki je končno odsev božjega veselja. Kjer je pravo veselje, tam tudi dostojanstveno vršenje obredov, tam tudi tisti mir, ki naj obdaja vsako liturgično dejanje.

Še četrto je potrebno za dobro izvedbo liturgičnih dejanj: preprostost in bogatstvo. Nič narejenega, vse pristno in kakor je predpisano; potem se razlije na lepo izvedene akcije vse bogastvo, ki ga hrani v sebi liturgija.

Vse štiri lastnosti moremo združiti v eno besedo: ljubezen do stvari. Le ljubezen do dejanj ki so okvir našega srečanja z Bogom, more vse pravilno in lepo izvesti. Ljubezen do službe in do obredov more zbuditi v mladem človeku tudi ljubezen do maše, do Kristusa. Iz te ljubezni in njegovih svetih skrivnosti pa pride vse drugo.